

Sygn. akt VII U 1500/17

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy  
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

Protokolant: praktykant Karol Szej

po rozpoznaniu w dniu 9 marca 2018 r. w Warszawie

sprawy A. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

z udziałem (...) S.A w M. w restrukturyzacji (płatnika składek) w postępowaniu sanacyjnym oraz udziałem  
wyznaczonego przez Sąd zarządcy A. P.

na skutek odwołania A. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

z dnia 18 sierpnia 2017 r. znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż odwołująca A. S. jako pracownik u płatnika składem (...) S.A. w M. podlega: obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 1 maja 2017 r.,
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz odwołującej się A. S. tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego kwotę 360 złotych (słownie: trzysta sześćdziesiąt złotych 00/100).

Sygn. akt VII U 1500/17

## UZASADNIENIE

**Pełnomocnik ubezpieczonej A. S.** złożył w dniu 13 października 2017r. odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. z dnia 18 sierpnia 2017r., nr: (...), stwierdzającej, że ww. nie podlega, jako pracownik u płatnika składek (...) S.A. z siedzibą w M. obowiązkowo ubezpieczeniom/u: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 maja 2017r.

Pełnomocnik odwołującej zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie:

1. **naruszenie art. 58 § 1 i § 2 kodeksu cywilnego** poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych A. S. od dnia 01 maja 2017 roku nastąpiło w celu obejścia prawa i miało na celu wyłącznie uzyskanie przez ww. bardzo wysokich świadczeń z ubezpieczenia chorobowego;

2. naruszenie art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 7, 77 § 1 oraz 80 kodeksu postępowania administracyjnego poprzez brak wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia materiału dowodowego sprawy, a w konsekwencji czego niczym nieuzasadnione uznanie przez ZUS, że zgłoszenie A. S. od dnia 01 maja 2017 roku nastąpiło w celu obejścia prawa i zmierzało wyłącznie do uzyskania przez ww. wysokiego świadczenia z ubezpieczenia chorobowego. Brak wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia materiału dowodowego przez ZUS polega na:

a) bezpodstawnym uznaniu, wbrew wnioskowi płynącemu ze zgromadzonego materiału dowodowego, że wyjaśnienia A. M. z dnia 02 czerwca 2017 roku, dotyczące przyczyn korekty – zwykła ludzka pomyłka – nie są wiarygodne, podczas gdy do faktu pomyłki A. M. przyznaje się w pisemnym oświadczeniu, jak również okoliczność zawarcia w umowie o pracę (...) miesięcznego okresu wypowiedzenia i jego zastosowania względem Ubezpieczonej wynika z zawartej przez strony w dniu 06 marca 2017 roku umowy o pracę, treści wypowiedzenia – dokumentów, których wiarygodność nie została zakwestionowana, a ponadto pisemnych oświadczeń K. i G. S., zaś fakt wykonywania pracy został potwierdzony w drodze oświadczeń pracowników złożonych w toku postępowania wyjaśniającego,

b) nieuzasadnionym pominięciu przez ZUS informacji Z-10 złożonej do ww. Organu przez Ubezpieczoną w dniu 19 maja 2017 roku, na której ww. wskazała, że pozostaje w stosunku zatrudnienia, który to dokument złożony został przed postanowieniem o wszczęciu postępowania oraz przed decyzją o odmowie wypłaty zasiłku, co tym samym potwierdzało, że ubezpieczona pozostawała w zasadnym przekonaniu, że jej umowa o pracę nadal trwa i zakończy się ze skutkiem na koniec września br., zaś wyrejestrowanie ją przez osobę pełniącą funkcje kadrowej (w ramach outsourcingu usług) było zwykłą pomyłką.

3. naruszenie art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 80 kodeksu postępowania administracyjnego poprzez dowolne uznanie przez ZUS, że ubezpieczona najprawdopodobniej nie miała świadomości, iż po ustaniu zatrudnienia w spółce (...) S.A. nie będzie uprawniona do pobierania zasiłku od podstawy 26.000,00 zł.

W uzasadnieniu odwołania, pełnomocnik ubezpieczonej wskazał, iż nie zgadza się z decyzją organu rentowego w powyższym zakresie. Zaznaczył, iż czynność zgłoszenia do ubezpieczenia nie jest czynnością prawną, lecz czynnością techniczną, „administracyjną”, zmierzającą do wykonania przez płatnika obowiązku nałożonego na niego przepisami prawa. Wobec tego, w ocenie pełnomocnika odwołującej się, Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie miał podstaw prawnych do zakwestionowania na podstawie art. 58 § 1 i 2 k.c. ww. czynności.

Dodatkowo pełnomocnik odwołującej się wskazał, iż uznanie przez ZUS, że zgłoszenie A. S. do ubezpieczenia od dnia 01 maja 2017r. nastąpiło w celu obejścia prawa było konsekwencją braku wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia materiału dowodowego. Pełnomocnik odwołującej także wskazał, iż ZUS bezzasadnie pominął fakt złożenia przez odwołującą oświadczenia na formularzu Z-10, na którym ww. wskazała, iż pozostaje w stosunku pracy. Mając na uwadze, iż dokument ten został złożony przed decyzją o odmowie wypłaty zasiłku, okoliczność ta, w ocenie pełnomocnika odwołującej się, potwierdza, iż ponowne zarejestrowanie ubezpieczonej nie zmierzało do obejścia prawa. Również dodał, iż ZUS bezpodstawnie przyjął, że ubezpieczona nie miała świadomości, iż po ustaniu stosunku zatrudnienia w spółce (...) S.A. nie będzie uprawniona do pobierania zasiłku od podstawy 26.000,00 zł.

W związku z powyższym pełnomocnik odwołującej się wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i uznanie, że Ubezpieczona począwszy od 01 maja 2017r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniem/u emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu z tytułu zawartej umowy o pracę. Wniósł także o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków oraz z załączonych do odwołania dokumentów (odwołanie, k.2-8 a.s.).

**Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 31 października 2017r.** wniósł o jego oddalenie. W treści odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że ponowne zgłoszenie odwołującej do ubezpieczeń społecznych od dnia 01 maja 2017r. było działaniem świadomym i miało na celu jedynie uzyskanie przez ubezpieczoną tytułu ubezpieczenia z podstawą w wysokości 26 000 zł brutto. Wskazał, iż organ nie kwestionował w zaskarżonej decyzji pracy ubezpieczonej w okresie do dnia 30 kwietnia 2017r.,

natomiast powziął w wątpliwość świadczenie pracy przez ubezpieczoną w okresie od dnia 01 maja 2017r. Dodał, iż istotnym w niniejszej sprawie jest fakt, że spółka (...) S.A. zatrudniała A. S. od dnia 06 marca 2017r. z wynagrodzeniem 26 000 zł, na czas nieokreślony. Natomiast po powstaniu niezdolności do pracy ww. zwróciła się z prośbą o przejęcie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaty zasiłku chorobowego, w związku z ogłoszeniem upadłości. Powyższe jednoznacznie świadczy – w ocenie organu rentowego - o chęci uzyskania przez zainteresowaną wysokich świadczeń z FUS od bardzo wysokiej podstawy, w sytuacji gdy kondycja finansowa spółki nie pozwalała na zatrudnienie pracownika z tak wysoką podstawą prawną (odpowiedź na odwołanie, k.48-50 a.s.).

### **Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:**

A. S., w latach 2003-2016 ukończyła (...) Studia (...), Ekonomię M. oraz zdobyła tytuł Doktora na kierunku Bezpieczeństwo na Akademii Obrony Narodowej w W.. Ponadto specjalizuje się w zarządzaniu dużymi, rozproszonymi strukturami w obszarze finansów, w różnorodnych modelach biznesowych. Zdobyła doświadczenie na stanowisku Dyrektora Zarządzającego, Dyrektora Regionalnego w takich bankach jak Bank (...) oraz Bank (...), gdzie zajmowała się restrukturyzacją podległych zespołów. W dniu 1 marca 2011r. odwołująca zawarła z Bankiem (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. umowę o pracę na stanowisku Dyrektora Zarządzającego Makroregionem Centralnym. W tym samym dniu strony przedmiotowej umowy zawarły kolejną umowę o zakazie konkurencji w okresie zatrudnienia i po jego upływie na podstawie której, ubezpieczona zobowiązała się przez okres obowiązywania umowy o pracę oraz przez okres sześciu miesięcy od dnia rozwiązania umowy o pracę do angażowania się w działalność konkurencyjną. Ponadto odwołująca otrzymywała bonus pretensyjny tzn. była objęta programem premiowania kontynuacji zatrudnienia. Jej średnie miesięczne wynagrodzenie oscylowało w wysokości 46000,00zł brutto. W dniu 30 czerwca 2016r. ustalił powyższy stosunek pracy. Od dnia 1 czerwca 2016r. odwołująca prowadziła zarejestrowaną działalność gospodarczą pod nazwą „ (...)” w formie franczyzy. Firma zajmowała się restrukturyzacją zatrudnienia pracowników oraz transformacją oddziałów (...) na placówki franczyzowe. W dniu 28 lutego 2017r. A. S. zlikwidowała powyższą działalność gospodarczą.

G. S. wraz z M. G. oraz M. Ł. prowadzą zarejestrowana działalność gospodarczą pod nazwą (...) Spółka Akcyjna w przedmiocie sprzętu elektronicznego i telekomunikacyjnego. Prokurentem Spółki była K. S., która otrzymywała wynagrodzenie w wysokości 7000,00zł. Ponadto firma zatrudniała około 50 osób, około 20 osób na podstawie umowy o pracę, natomiast pozostała część osób posiadała kontrakty menedżerskie. Standardowy okres wypowiedzenia wynosił od 1 do 3 miesięcy. Średnie wynagrodzenie kształtowało się w wysokości powyżej 20000,00zł. Firma zatrudniała 2 wiceprezesów oraz 4 dyrektorów.

W związku z prowadzoną kontrolą podatkową w zakresie podatków od towarów i usług Zarząd Spółki, na początku lipca 2016r. otrzymał informację z Urzędu Skarbowego o stwierdzonych nieprawidłowościach i możliwości zablokowania rachunków bankowych. W związku z obciążeniem Spółki ze strony Urzędu Skarbowego na kwotę 23,5mln złotych, tytułem zabezpieczenia, sytuacja finansowa Spółki została mocno nadwyrężona, toteż Zarząd na przełomie października/listopada 2016r. podjął decyzję o konieczności przeprowadzenia restrukturyzacji firmy. G. S. poszukiwał osoby, która posiada doświadczenie w restrukturyzacji, w zwolnieniach grupowych, posiada doświadczenie w zakresie prawa pracy, jest komunikatywna i efektywna. Z uwagi na wieloletnią znajomość, wiedzę o kompetencjach i doświadczeniu A. S., płatnik składek złożył jej ofertę pracy. Początkowo rozmowy te były nieformalne z uwagi na poprzednie zobowiązania ubezpieczonej. Jednak w dniu 6 marca 2017r. pomiędzy firmą (...) S.A. z siedzibą w M. a A. S. została zawarta umowa o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem w wysokości 26 000,00zł brutto. Strony przedmiotowej umowy ustaliły także 6 miesięczny okres wypowiedzenia. Odwołująca pracę świadczyła codziennie w godzinach 09:00-17:00 w siedzibie Spółki. Jej pracę nadzorował prezes Zarządu – G. S.. Wynagrodzenie otrzymywała przelewem bankowym na konto. Powyższe warunki umowy były podyktowane wymaganiami odwołującej, która chciała jak najlepiej zabezpieczyć swoją sytuację finansową. Ponadto ubezpieczona miała świadomość restrukturyzacji w firmie oraz jej krótkiego okresu zatrudnienia. Od pierwszego dnia zatrudnienia do podjęcia decyzji o ogłoszeniu upadłości, A. S. ustalała strategię działania, zapoznawała się z przepisami prawa oraz prawnikami, którzy mieli uczestniczyć w procesie restrukturyzacji. W dniu 29 marca 2017r. firma powzięła informację o braku możliwości zwrotu kwoty 23,5mln z

Urzędu Skarbowego, w tym samym okresie firmie wypowiedziano 180mln zł linii kredytowych od ubezpieczalni i 15 mln zł kredytu walutowego w (...) Banku., co spowodowało decyzję o ogłoszeniu upadłości firmy. W świetle powyższych okoliczności Zarząd spółki zmuszony został do podjęcia decyzji o wypowiedzeniu wszystkich umów, w tym umów o pracę i umów cywilnoprawnych. Jednocześnie podjęto decyzję o skróceniu pracownikom okresów wypowiedzenia do jednego miesiąca, za wyjątkiem osoby przebywającej w tym czasie na zasiłku macierzyńskim oraz A. S., która miała koordynować proces restrukturyzacji firmy. W związku z powyższym odwołująca miała zająć się całokształtem działań związanych ze zwolnieniem grupowym pracowników, przy współpracy z P. S. oraz A. M.. Powyższe osoby spisały protokół i zgłoszenie do Urzędu Pracy o zamiarze zwolnień grupowych. Za pomocą programów ze środowiska W., ubezpieczona sporządzała arkusze w których zamieszczała m.in. informacje związane z odprawą oraz okresem zatrudnienia. A. M. sporządzała natomiast wypowiedzenia w formie pisemnej, a także zajmowała się wyrejestrowywaniem zwolnionych pracowników z ubezpieczeń społecznych. Owe wypowiedzenia podlegały weryfikacji odwołującej, a następnie w dniach 29-31 marca wręczała je pracownikom, udzielając im wsparcia. W dniu 30 marca 2017r. wypowiedzenie umowy o pracę z 6-miesięcznym okresem wypowiedzenia otrzymała odwołująca, a zatem jej stosunek pracy winien ustać w dniu 30 września 2017r. W kwietniu 2017r. otrzymała odprawę pieniężną. A. M. wyrejestrowania pracowników dokonywała alfabetycznie. Z uwagi na duże zamieszanie podczas dokonywania zwolnień, przez pomyłkę wyrejestrowała z ubezpieczeń społecznych A. S.. Po powzięciu informacji o zaistniałej pomyłce A. M. skontaktowała się z pracownikiem organu rentowego, który oświadczył, iż nie można skorygować wyrejestrowania z ubezpieczeń społecznych. Ponadto pracownik ten poinformował o konieczności ponownego zarejestrowania odwołującej do ubezpieczeń społecznych. W dniu 30 maja A. M. ponownie zarejestrowała ubezpieczoną. A. S. od dnia 10 kwietnia 2017r. do dnia 3 października przebywała na zwolnieniu lekarskim. Po zakończeniu zwolnienia lekarskiego ubezpieczona ponownie podjęła współpracę z firmą (...) Spółka Akcyjna na podstawie kontraktu zawartego z zarządcą sądowym A. P. z wynagrodzeniem w wysokości 10000,00zł netto. Równolegle wykonuje prace na rzecz drugiej spółki (...). Do jej obowiązków należy zarządzanie kwestiami finansowymi oraz organizacyjnymi firm.

W dniu 3 października 2017 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie X Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i restrukturyzacyjnych otworzył postępowanie sanacyjne wobec płatnika składek spółki (...) S.A. z siedzibą w M., oddalił wniosek o zezwolenie dłużnikowi na wykonywanie zarządu nad całością jego przedsiębiorstwa i odebrał zarząd własny dłużnikowi, wyznaczył sędziego- komisarza oraz zarządcę sądowego (k. 85 odpis postanowienia sądu gospodarczego).

W związku z długotrwałym zwolnieniem lekarskim odwołującej się w okresie wypowiedzenia umowy o pracę Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeprowadził postępowanie wyjaśniające na okoliczność ponownego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych jako pracownika A. S. u płatnika (...) S.A.

Organ rentowy ustalił, że ubezpieczona najprawdopodobniej nie miała świadomości, że po ustaniu zatrudnienia w spółce (...) nie będzie uprawniona do pobierania zasiłku od podstawy 26.000 zł, zaś dopiero informacja zawarta w decyzji zasiłkowej, odmawiającej ubezpieczonej prawa do zasiłku z powodu posiadania innego tytułu do ubezpieczeń, spowodowała, że płatnik w dniu 30.05.2017r. zgłosił odwołującą do ubezpieczeń od dnia 01 maja 2017r. Organ rentowy zwrócił również uwagę na wyjaśnienia ubezpieczonej, która podała, że już w momencie zatrudnienia miała świadomość, że jej praca może potrwać maksymalnie rok, ale równie dobrze może szybko skończyć. Organ rentowy rozważał, w jakim zatem celu płatnik zawarł umowę o pracę z ubezpieczoną na czas nieokreślony z sześciomiesięcznym okresem wypowiedzenia. Organ rentowy dodał, że było to działanie tym bardziej nieuzasadnione biorąc pod uwagę fakt, że jak wynika z korespondencji mailowej z dnia 15 marca 2017r., Prezes Zarządu, Pan G. S. poinformował, że spółka (...) nie jest już w stanie kontynuować działalności oraz o konieczności wyboru kancelarii, która złoży wniosek o upadłość spółki (...). Organ rentowy zaznaczył, że ponowne zgłoszenie A. S. do ubezpieczeń społecznych od dnia 01 maja 2017r. było działaniem świadomym i miało na celu jedynie uzyskanie przez ubezpieczoną tytułu do ubezpieczeń z podstawą 26.000zł, a co za tym idzie - uzyskanie wysokiego świadczenia z tytułu zasiłku chorobowego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie kwestionował wykonywania przez ubezpieczoną pracy do dnia 30 kwietnia 2017r. Jednak mając na względzie powyżej przedstawione fakty stwierdził, że zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych od 01

maja 2017r. nastąpiło w celu obejścia prawa (decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 sierpnia 2017r. nr (...), dokumentacja znajdująca się w aktach rentowych ubezpieczonej w tym: umowa o pracę, zakres obowiązków, KRS, dyplomy z uczelni, oświadczenia, akt notarialny, dowód z zeznań ubezpieczonej A. S., k.113-117, dowód z zeznań G. S., k.89-92 a.s., dowód z zeznań K. S., k.94-95 a.s., dowód z zeznań A. M., k.92-93 a.s.).

Od niekorzystnej decyzji organu rentowego A. S. złożyła odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie, k.2-8 a.s.).

***Postanowieniem z dnia 30 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy zawiadomił zainteresowanego płatnika składek (...) Spółkę Akcyjną o toczącym się postępowaniu z odwołania A. S. (k. 54- postanowienie z dnia 30 listopada 2017 r.). Zainteresowany płatnik składek nie przystąpił do sprawy.***

***W związku z postanowieniem z 3 października 2017 r. Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie X Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i restrukturyzacyjnych (okolicznością ujawnioną w trakcie rozprawy) otwierającym postępowanie sanacyjne wobec płatnika składek spółki (...) S.A. z siedzibą w M., oddalającym wniosek o zezwolenie dłużnikowi na wykonywanie zarządu nad całością jego przedsiębiorstwa i odebraniem zarządu własnego dłużnikowi i wyznaczeniem sędziego- komisarza oraz zarządcę sądowego (k. 85 odpis postanowienia sądu gospodarczego), Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 12 lutego 2018 r. zawiadomił o toczącym się postępowaniu zarządcę sądowego A. P. (odpis k. 95). Zarządca sądowy przystąpił do sprawy (k. 109 ).***

***Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy*** ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach ubezpieczonej, jak również na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania, między innymi w oparciu o dokumenty złożone przez odwołującą, jej przesłuchanie oraz zeznania złożone przez świadków - A. M., G. S. oraz K. S..

Powołane przez Sąd dowody z dokumentów (umowa o pracę, wypowiedzenie umowy o pracę z 30 marca 2017r., pismo Banku (...) S.A. z dnia 20 marca 2017r., opinia biegłego rewidenta sporządzona na dzień 20 marca 2017r., sprawozdanie finansowe spółki za 2016r., umowa o zakazie konkurencji z dnia 01 marca 2017r., akt notarialny Repertorium A nr(...) z dnia 21 września 2017r., świadectwo pracy z dnia 31 grudnia 2017r.), w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, były wiarygodne, korespondowały ze sobą oraz z osobowymi źródłami dowodowymi i tworzyły spójny stan faktyczny. Co istotne, strony, w tym organ rentowy, nie kwestionowały ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Za wiarygodne co do zasady, Sąd Okręgowy uznał zeznania świadków G. S. i K. S., którzy wskazywali, iż od dawna chcieli zatrudnić A. S. i dlatego też warunki jej umowy, w szczególności w zakresie okresu wypowiedzenia, różniły się od pozostałych umów zawieranych z zatrudnianymi przez (...) S.A. osobami, a także w zakresie trudnej sytuacji finansowej spółki. Przymiotu wiarygodności Sąd Okręgowy nie odmówił również zeznaniom świadka A. M., która wskazywała, iż wyrejestrowanie odwołującej z ubezpieczeń było zwykłą „omyłką”, jak również, że przygotowywała umowę o pracę dla ubezpieczonej, w której to umowie przewidziany został sześciomiesięczny okres wypowiedzenia. W dużej mierze relacje świadków, a przede wszystkim strony postępowania znajdują potwierdzenie w treści zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów. Z tego też względu, Sąd nie znalazł żadnych powodów aby kwestionować ich wiarygodność w tej części.

**Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Odwołanie A. S. od decyzji organu rentowego z dnia 18 sierpnia 2017r., nr: (...) jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią sporną w niniejszym postępowaniu było to, czy A. S. od dnia 01 maja 2017r. podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu, bowiem w ocenie organu rentowego ponowne zgłoszenie odwołującej do ubezpieczeń społecznych było działaniem świadomym i miało na celu jedynie uzyskanie przez ubezpieczoną tytułu do ubezpieczeń z podstawą 26.000,00zł, a co z tym idzie uzyskanie wysokiego świadczenia z tytułu zasiłku chorobowego. Dodatkowo zaznaczyć należy, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie kwestionował świadczenia pracy przez ubezpieczoną w okresie od dnia 6 marca 2017r. do dnia 30 kwietnia 2017r., stwierdził natomiast, że od dnia 1 maja 2017r. A. S. nie podlegała ubezpieczeniom społecznym jako pracownik w Spółce (...).

Aby tę kwestię rozstrzygnąć należy dokonać szczegółowej wykładni przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 38 z późn. zm.) Art. 6 ust. 1 pkt 1 te same ustawy stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów. W myśl art. 13 pkt 1 ustawy następuje to od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania. O tym jednak, czy dany stosunek prawny łączący dwa podmioty może być uznany za stosunek pracy, rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Stosownie do treści definicji zawartej w art. 2 k.p. pracownikiem jest osoba zatrudniona między innymi na podstawie umowy o pracę. Użyty w powyższym przepisie zwrot „zatrudniona” oznacza istnienie między pracownikiem a pracodawcą szczególnej więzi prawnej o charakterze zobowiązaniowym, tj. stosunku pracy. Istotą tegoż stosunku jest – w świetle art. 22 § 1 k.p. – uzewnętrznienie woli umawiających się stron, z których jedna deklaruje chęć wykonywania pracy określonego rodzaju w warunkach podporządkowania pracodawcy, natomiast druga – stworzenia stanowiska pracy i zapewnienia świadczenia pracy za wynagrodzeniem. Celem i zamiarem stron umowy o pracę winna być każdorazowo faktyczna realizacja treści stosunku pracy, przy czym oba te elementy wyznaczają: ze strony pracodawcy – realna potrzeba ekonomiczna i umiejętności pracownika, zaś ze strony pracownika – ekwiwalentność wynagrodzenia uzyskanego za pracę.

Dla stwierdzenia, czy zaistniały podstawy do objęcia wnioskodawcy ubezpieczeniem społecznym, w świetle powołanych przepisów, wymagane jest ustalenie, czy zatrudnienie miało charakter rzeczywisty i polegało na wykonywaniu pracy określonego rodzaju, na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, czyli w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p.

Wobec stanowiska organu rentowego, Sąd badał czy umowa zawarta przez A. S. oraz firmę (...) Spółkę Akcyjną może być uznana za nieważną zgodnie z przepisami art. 83 k.c. bądź art. 58 k.c.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Pozorność umowy wyraża się w braku zamiaru wywołania skutków prawnych przy jednoczesnym zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich. Należy odróżnić przy tym nieważność spowodowaną pozornością czynności prawnej od nieważności czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy (art. 58 § 1 k.c.). Czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z formalnego punktu widzenia nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez ustawę zakazane. Pojęcie obejścia prawa i pozorności są sobie znaczeniowo bliskie i niejednokrotnie pokrywają się. Ustalenie, czy umowa zmierza do obejścia prawa, czy jest pozorna wymaga poczynienia konkretnych ustaleń faktycznych dotyczących okoliczności jej zawarcia, celu jaki strony zamierzały osiągnąć, charakteru wykonywanej pracy i zachowania koniecznego elementu stosunku pracy, jakim jest wykonywanie pracy podporządkowanej (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 1995r., I PZP 7/95, OSNAPiUS 18/95, poz. 227, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1997r., I PKN 276/97, OSNAPiUS13/98, poz. 397). Czynność prawna może być również sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, przez które rozumie się na ogół obowiązujące w stosunkach między ludźmi reguły postępowania, które za podstawę mają uzasadnienie ocenne, a nie prawne. Odwołują się one do powszechnie uznawanych w całym społeczeństwie lub w danej grupie społecznej wartości i ocen właściwego, przyzwoitego, rzetelnego, lojalnego czy uczciwego zachowania. Zasady te obejmują nie tylko reguły moralne, lecz także obyczajowe

(por. np. Z. Radwański (w:) System prawa prywatnego, t. 2, 2002, s. 240 i n.; M. Safjan (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2008, s. 327).

Przepis art. 58 § 1 k.c. stanowi, że czynność prawna mająca sprzeczną z ustawą lub mająca na celu obejście przepisów prawa jest nieważna. W przedmiotowym stanie faktycznym obejście prawa w ocenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przejawiało się w ponownym zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych A. S..

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, iż czynność prawna musi zawierać w sobie co najmniej jedno oświadczenie woli, którego celem jest zmiana lub ustanie stosunku cywilnoprawnego.

Czynność polegająca na ponownym zgłoszeniu przez płatnika, a w jego imieniu przez A. M. do ubezpieczeń społecznych A. S. nie nosiła w sobie oświadczenia woli, bowiem nie miała na celu osiągnięcia jakiegokolwiek skutku w postaci zmiany w sferze stosunków cywilnoprawnych. Ww. czynność była wyłącznie czynnością techniczną, „administracyjną” zmierzającą do wykonania przez płatnika obowiązku nałożonego na niego przepisami prawa. Powyższe w dalszej konsekwencji prowadzi do uznania, iż ww. czynność nie może być uznana za czynnością prawną w świetle ustawy kodeks cywilny, a w dalszej perspektywie powoduje brak możliwości uznania na podstawie art. 58 § 1 i art. 58 § 2 kodeksu cywilnego nieważności ww. czynności w przypadku wykazania, że jest ona spreczna z ustawą, ma na celu obejście prawa lub jest spreczna z zasadami współżycia społecznego.

W powyższym zakresie Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwestionował wiarygodność złożonych do akt dokumentów, a w szczególności oświadczenie A. M., które wskazywało, iż dokumenty wyrejestrowujące odwołującą z ubezpieczeń zostały złożone omyłkowo w czasie wyrejestrowania większości pracowników.

W ocenie Sądu Okręgowego ww. twierdzenia organu rentowego są bezpodstawne i nie znajdują oparcia w świetle zgromadzonego materiału dowodowego. Ocena Zakładu Ubezpieczeń Społecznych względem oświadczenia księgowej spółki (...) pozostaje w sprzeczności z pozostałą częścią zgromadzonego materiału dowodowego w postaci dokumentów – których wiarygodność nie jest kwestionowana przez ZUS – tj. umowy o pracę, z której wynika, że strony uzgodniły sześciomiesięczny okres wypowiedzenia, treści wypowiedzenia w którym wskazano, że upływa ono w dniu 30 września 2017 roku, a także pisemnych oświadczeń K. i G. S. oraz oświadczeń świadków złożonych w toku prowadzonego przez ZUS postępowania wyjaśniającego. Zaznaczyć należy, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych bezpodstawnie nie posługując się przy tym żadnymi przeciwdowodami przyjmuje tezę, że złożone wyjaśnienia przez A. M. są nieprawdziwie.

W dalszej kolejności podnieść należy, że wykonywanie obowiązków pracowniczych przez A. S. do dnia 30 kwietnia 2017r. nie wzbudza wątpliwości organu rentowego. Jak słusznie zauważył pełnomocnik odwołującej się, ZUS nie negował autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy zawartej z A. S. umowy o pracę z dnia 6 marca 2017r. oraz wysokości otrzymywanego wynagrodzenia w okresie do dnia 30 kwietnia 2017r. Kwestią sporną pozostawał natomiast okres od dnia 1 maja 2017r. Niemniej jednak w ocenie Sądu wątpliwości co do istnienia stosunku pracy w tym czasie są bezpodstawne. Oznacza to, iż należy przyjąć, że od dnia 01 maja 2017r. ubezpieczona pozostawała w stosunku pracy, będąc na okresie wypowiedzenia.

Zweryfikowanie, czy w tym czasie – podobnie jak do dnia 30 kwietnia 2017r. – odwołująca faktycznie wykonywała pracę jest znacznie utrudnione z uwagi na fakt, że od dnia 10 kwietnia 2017r. przybywała na zwolnieniu chorobowym w związku z zaświadczeniem wystawionym przez lekarza psychiatrę. W świetle przepisów prawa w tym czasie ubezpieczona nie musiała i nie mogła wykonywać swoich obowiązków pracowniczych. Przechodząc na urlop chorobowy skorzystała bowiem z jednego ze swoich uprawnień pracowniczych, które nabyła w związku z dotychczasowym wykonywaniem pracy. W takich okolicznościach uznać więc należy, iż stosunek pracy będący podstawą objęcia A. S. ubezpieczeniem społecznym faktycznie istniał.

Następnie wskazać należy, iż kompetencje organu rentowego obejmują również drugą kategorię spraw, którą stanowią te spory, w których nie można zaprzeczyć istnieniu stosunku pracy, niemniej świadczenia stron odbiegają od tych, które dla danego rodzaju pracy można uznać za typowe (K. Ś., Kontrola przez ZUS ważności umów o pracę

stanowiących tytuł do ubezpieczenia społecznego – wybrane zagadnienia, Praca i zabezpieczenie społeczne, (...)). Jak wskazuje orzecznictwo w sprawie o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę dopuszczalne jest kwestionowanie przez organ rentowy wymiaru czasu pracy oraz wysokości wynagrodzenia za pracę wynikającego z umowy zawartej pomiędzy pracodawcą a pracownikiem (patrz: wyroki SN z: 07.08.2001 r. - I PKN 563/0, 19.05.2009 r. - III UK 7/09, 05.11.2003 r. - I PK 23/03 czy z 06.02.2006 r. - III UK 156/05). Nie sposób zgodzić się z twierdzeniem organu rentowego, iż podstawa ubezpieczeń społecznych odwołującej wyraźnie odróżniała się od podstawy ubezpieczeń pozostałych pracowników. Należy w tym miejscu wskazać, iż oprócz pracowników w spółce (...) S.A. zatrudnione były również osoby współpracujące na podstawie umów cywilnoprawnych tj. przedstawiciele handlowi, których wynagrodzenie nie odbiegało od wynagrodzenia wypłacanego odwołującej i którym to osobom w tym dniu również wypowiedziano umowy o pracę.

Rekonstruując klauzulę obejścia prawa w rozumieniu art. 58§1 k.c. i naruszenia art. 58§2 k.c. przy ocenie czy wynagrodzenie było zawyżone, istotne znaczenie ma okoliczność, że ustalanie podstawy wymiaru składki z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy następuje w oparciu o przychód, o którym mowa w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych. Od jego wysokości zależą wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne, a w szczególności wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty itp. Umowa o pracę wywołuje zatem nie tylko skutki bezpośrednie, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, w tym w dziedzinie ubezpieczeń społecznych kształtując stosunek ubezpieczenia społecznego, w tym wysokość składki, co w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń. W związku z powyższym ocena postanowień umownych może i powinna być dokonywana także z punktu widzenia prawa ubezpieczeń społecznych, a więc nie tylko z punktu widzenia interesu pracownika (ubezpieczonego), ale także interesu publicznego. Godziwość wynagrodzenia za pracę w prawie ubezpieczeń społecznych musi być zatem interpretowana przy uwzględnieniu wymogu ochrony interesu publicznego oraz zasady solidarności ubezpieczonych. Podstawę wymiaru składki ubezpieczonego będącego pracownikiem stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy, natomiast ocena godziwości tego wynagrodzenia wymaga uwzględnienia okoliczności każdego konkretnego przypadku, a zwłaszcza rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji ( por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 19 listopada 2015 r. III AUa 939/15, za: LEX nr 1950563)

Przeprowadzone w tym kierunku postępowanie dowodowe, doprowadziło Sąd do przekonania, iż wysokość wynagrodzenia ustalonego pomiędzy ubezpieczoną a płatnikiem składek w umowie o pracę nie miało na celu wyłącznie umożliwienie skorzystania ubezpieczonej ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w większym wymiarze, w szczególności z prawa do wyższego zasiłku chorobowego lecz wynikało tak z rodzaju jak i charakteru świadczonej przez odwołującą pracy.

Odnosząc się nadto do 6-miesięcznego terminu wypowiedzenia, wyjaśnić należy, iż od samego początku podjęcia rozmów w zakresie zatrudnienia w spółce (...) S. A. warunkiem podjęcia pracy przez A. S. było zagwarantowanie sobie sześciomiesięcznego okresu wypowiedzenia. Ubezpieczona chciała bowiem mieć pewność zatrudnienia/rekompensaty przynajmniej przez okres sześciu miesięcy, mając na uwadze posiadane doświadczenie z dotychczasowych funkcji i pracy zawodowej, że praca na jej stanowisku wiąże się z koniecznością podejmowania trudnych decyzji (konieczność zwalniania pracowników w związku z restrukturyzacją), zaś fakt jej zatrudnienia podyktowany jest trudnościami spółki, jakie wynikły z prowadzonych względem spółki kontroli podatkowych. Zarząd oraz ubezpieczona spodziewali się ponadto, że skoro z jej doświadczenia Spółka będzie korzystać w tych trudnych chwilach, zaś proces restrukturyzacji, upadłości/likwidacji nie jest procesem, krótkotrwałym, lecz jest rozciągnięty w czasie to, jeżeli doszłoby do konieczności zwolnienia wszystkich pracowników, w tym jej samej – długi okres wypowiedzenia umożliwi jej działanie do czasu, gdy np. wejdzie syndyk lub nadzorca sądowy. W tym miejscu przytoczyć należy orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Krakowie, który wskazał, iż autonomia stron umowy o pracę w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a stron obowiązuje nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego, lecz także wgląd na interes publiczny (wyrok z dnia 23 listopada 2016r., sygn. akt III AUa 1306/15).



***W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie A. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - (...)Oddział w W. Inspektorat w W. z dnia 18 sierpnia 2017r. nr (...), w konsekwencji czego na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził że A. S. począwszy od 01 maja 2017r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniem/u emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu z tytułu zawartej umowy o prace, o czym orzekł w pkt 1 wyroku.***

***Jednocześnie Sąd Okręgowy na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. ( Dz. U. z 2015 r. poz. 507, z późn. zm ) (w brzmieniu obowiązującym na datę wniesienia odwołania) w sprawie opłat za czynności radców prawnych, zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz odwołującej A. S. kwotę 360,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, o czym orzekł w pkt. 2 wyroku. Jednocześnie Sąd nie przychylił się do stanowiska pełnomocnika odwołującej się i nie uznał za zasadne orzeczenie o kosztach zastępstwa procesowego w wysokości sześciokrotności stawki minimalnej.***

Zdaniem Sądu Okręgowego nakład pracy pełnomocnika odwołującej się nie uzasadnia przyznania mu takiej podwyższonej stawki wynagrodzenia. Uwadze Sądu nie uszedł fakt, iż postępowanie sądowe w niniejszej sprawie trwało krótko (2 terminy) i nie wymagało bardzo dużego nakładu pracy pełnomocnika. Podkreślić należy, iż w powszechnej praktyce sądowej należne wynagrodzenie pełnomocnika z reguły określane jest na poziomie jednokrotnej stawki minimalnej. Wynagrodzenie radcy prawnego w sprawach prostych i zasadniczo bezspornych zrównane jest z wynagrodzeniem w sprawach skomplikowanych, wielowątkowych i wymagających znacznego nakładu pracy. Należy zwrócić uwagę na to, iż prawodawca dopuścił jednakże możliwość podwyższenia owego wynagrodzenia w granicach do sześciokrotności stawki minimalnej (w razie złożenia stosownego wniosku) właśnie z tego względu, by pozostawić sądowi możliwość swobodnej oceny wartości nakładu pracy radcy prawnego w korelacji ze stopniem skomplikowania danej sprawy. Ocena, czy zachodzą przesłanki do przyznania wynagrodzenia w stawce wyższej niż minimalna, pozostawiona została swobodnemu uznaniu sądu orzekającego w pierwszej instancji, w ramach tzw. dyskrecjonalnej władzy sędziowskiej.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.

## ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.
2. Pełnomocnikowi organu rentowego wraz z aktami rentowymi.

09/04/2018 r.